

Tibi sicut aliquid quod plus loquatur de occulto furto. sed hoc loquitur de manifesto spolio. scilicet melius in predicta dicitur quod hoc loquitur tempore necessitatis. scilicet quando pro familia et pueri alias non possunt nutrirsi plus loquatur de tempore possibilitatis quando mulier potest recedere a rapto et aliquid potest se nutrire tunc quis non debet ei commorari.

.i. re sacra symoniac⁹

Vendis vel emis sacrum symoni incipis esse

.i. sensum s⁹ symoniā fieri

Consilium si tu das vel permittis idem

.i. supior .i. symoniā .i. ipebire

Si prelatus es et poteris scelus hoc reuocare

.i. symoniaci platu. i. iudicat

Non facies pena symonis te puniat equa

s⁹ tu⁹ .i. german⁹ dona

Si pater aut frater vel amicus munera dant te

.i. te nesciete cognoscis

Non procurante dum cognoueris data pro te

.i. de cetero .i. beneficio

Amplius ecclesie tali desiste preesse

Capitulū quartū in quo vult determinare de symonia. Et p⁹tinuat ab pcedētia sic. Postq̄ autor determinat de furto rapina et bello. h⁹ determinat de symonia. Et p⁹t in tot ptes diuidi q̄t sc̄ casus positi de symonia ptes ista dicent. de p⁹mo sic. Si tu emis vel vendis re sacra eris symoniacus. et si tu es platus et admittis q̄ tui s⁹dit hoc faciūt et potes reuocare non facis etiā eris symoniacus vel puniendus tanq̄ symoniac⁹. etiā si frat tu⁹ vel pater vel aliquis alter dat pecuniā vel munus et per illud munus tibi procurat aliquā eccliam te ignorate tunc postq̄ tu pceperis tunc immediate debes illam eccliam relinquere et amplius ei nō pesse et omnia pcepta debes reddere. quod si non feceris symoniacus eris. et p tali factō cum tali ecclie frivole vis pesse eternalit dānaberis. Et hoc est de intentione omnium iuristarū.

Primo nota Symonia sic describitur. Est studiosa cupiditas vel voluntas emendi vel vendēdi aliquid spūale vel quod annexū ē spūali. Dicitur primo studiosa cupiditas. q̄ si alicui pferi bñficiū nō studiosa cupiditate ipse nō est symoniac⁹. vbi gr̄a. Si pentes alicui⁹ deberūt pecuniā p bñficio ipse ignorate ipse non censet symoniac⁹ sed talis statim postq̄ scit et pcepit d⁹ resignare eccliam et de pceptis satisfaccere. Dicitur scdo voluntas. q̄ sola voluntas facit symoniacū. vbi gr̄a. Tu habes voluntatē emēdi bñficiū et sc̄ nō emis tūc etiā symoniac⁹ es corā deo. q̄ sicut hō p solū voluntatē reddīt vsurarius. sic p solā voluntatē hō etiā reddīt symoniac⁹. Dicitur t⁹ emēdi vel vendēdi. p hoc excludit oēm tractū aliunde nō satisfactū sc̄ aliquid pacto interueniēte. Dicitur q⁹to spūale. nā si vendit domū vel agger ab alio quo talis ab eo non censet symoniac⁹. Dicitur p⁹mo. vel annexū spūali sic est ius patronatus. q̄ hoc non est spūale sed annexū spūali. Rō. ius p⁹nat⁹ nō solū dat clericis sc̄ et laicis: q̄ est quōdā annexū spūali.

Summula raymundi

¶ Secundo notandum trā dicit. Quas p̄siliū es symoniacus. Rō ē ista. ex reus et plētiēs pari pena puniēdi sūt. q̄ dāns symoniacō p̄siliū censet eē idē cum eo. vt Raymundus manifeste tās in textu.

¶ Tercio notandum. Symonia fit p̄m iura decretalia qm̄ munus dat. p̄ re spūali. Pro quo notandum. munus est triplex. Nam quoddā ē munus a manu quoddā a lingua. et quoddā ab obsequio. vñ munus a manu fit p̄ pecuniarum largitionē. Sed munus lingue fit p̄ p̄ctiōes et p̄ p̄camina vt si aliq̄s rex vt p̄ncēs p̄s petit aliquem vt ferat tale bñficiū. tunc ibi fit munus a lingua. Sic tunc quidā doctores iuridicūnt q̄ isti dñr symoniaci. Rō est. qz iste p̄ces sūt sicut vnum mādātum. Sed si aliquis simplex hōvel miles petat p̄nci p̄vel regēvel aliq̄nē alium dñz magnum vt tali daret bñficiū tunc nō dicitur symoniacus sed simplr dat talis illud bñficiū. p̄p̄ p̄ces vel p̄camina. Sed munus ab obsequio fit vt si aliquis alteri sūiret et p̄ illo fuitio daret ei fuitium spūale. p̄pter hoc non eēt symoniacus. ex q̄ tunc elicit q̄ primō mō munus facit symoniacū scz munus a manu.

¶ Quarto notandum. q̄ munera p̄nt dare licite quinqz mōis. p̄mō gratia. Pro quo est sciendum ad hoc q̄ munera gratia dant cōsiderat q̄ttuor mōis. Primo cōsiderat q̄litas dāris et q̄litas accipientis. et hoc p̄ secdo. verbi grā. vt si paup̄ dat diuidi aliq̄d munus tunc habet suspicio de eo. quia diues dicitur dare pauperi. Tercio cōsiderat q̄ntitas numeris dativū sit magnum vel paruum munus. Quarto cōsiderat q̄litas t̄pis. vtz tunc dat q̄ntē do bñficiū vacat vt an dat anq̄ bñficiū vacat. et quous mō p̄tingat tūc semp̄ est suspicio.

¶ Secundo mō munus a manu licite dari p̄t alicui p̄ officio p̄plendo ad qd̄ talis nō est obligat. vbi grā: si aliq̄s trāsitēs ad curiā rhomanā dat vni q̄ttuor grossos vel solidos vt cōplet bñficiū suū curiā m̄trando et tentādo bñficiū ad quod iste obligat et sic tunc vicari⁹ su⁹ non iudicat p̄pter hoc symoniacus. Tercio mō munera p̄nt dari licite p̄ opib⁹ licitis et debitis. vbi grā. eps vel archidiacon⁹ cōsecrās eccliam ille p̄t recipere munus moderatū. p̄pter hoc tñ non censet symoniacus. Quarto munera p̄nt dari ad redimēdum exactiones. vbi grā. vt si aliquis est tenens res ecclie p̄ longum t̄ps. mō aliquis sacerdos nō p̄t ab ip̄o alienare tales res ecclie. nec p̄ iudicium nec aliq̄d aliud nisi p̄pter munera vel pecunias. mō si sacerdos dat munera tali. p̄ ista re spūali p̄pter hoc non censet symoniacus. Quinto munera datur licite p̄ elemosinarum largitionē. hoc est p̄vita eterna p̄sequenda. Et ista dicitur aliq̄d spūale. qz nihil ē spūalis vita eterna. Et p̄pter hoc talis non reddit symoniacus. Et sic patet q̄nter munera p̄nt dari quinqz mōis.

¶ Quinto notandum dcm̄ est pus q̄ munus ab obsequio fit absqz symonia. Pro quo tñ est sciendum. q̄ obsequium ē duplex. nā quoddā ē corpale et quoddā spūale. Corpale est duplex. nā quoddā est obsequium corpale honestum. quoddā inhonestum. Honestum ē vt si aliquis fuit ep̄o p̄ hōno ep̄i totius dioecesis post hoc transeat ad curiam rhomanā seu obtineat bñficiū p̄ talē ep̄m. p̄pter hoc talis nō censet symoniacus. Sed obsequium inhonestum ē qd̄ est p̄tra deum. et p̄pter tale obsequium aliquis redditur symoniacus. Sed in obsequiis spūalibus null⁹ dicitur sūire p̄ beneficiis nisi alicui beneficiō esset annexū officium. sic q̄ illō officii tenet

pagere a bñficio. vt aliquē legere d̄ brāvgine vel d̄ aliquo sc̄to p̄pter hoc talis non redditur symoniacus.

¶ Ultimo notādū q̄ bñficiū ē duplex. nā quoddā est curatum. et quoddā non curatum. mō quicunq; petit p̄ bñficio curato p̄ se vel p̄ alio ille reb̄ditur symoniacus. Si aut̄ illud bñficiū non ē curatum tunc licite p̄cepetere p̄ se vel p̄ alio sic q̄ non incurrit symoniā.

Contra patronum tibi si dedit ecclesiam quis

Non maneat in ea tua nolo sit hec violenter

Est symonia grauis summā si fratribus vllam

Das spe p̄bende vel si promittis eandem

Totum restitue symonis quod ip̄e es adeptus

¶ Pic autor ponit aliū casum d̄ symoniā dicēs. si aliq; p̄moueret ab ali qua ecclesia vel al. qd̄ bñficiū inuito patrono. i. v̄o collatore illi ecc̄. vel bñficiū ille non d̄z manere in illa ecc̄. violēt. Subdit quis ē symonia si q̄s aliquib; hoib; dat summā pecunie vel aliqd̄ mun; s̄. Ipe acq̄redi p̄bendā. v̄nūquib; q̄z tenet restituere que symoniace adept; est.

¶ Pro quo notādū. circa lram q̄ nullus debet retinere aliquā ecc̄. iaz vel aliquod bñficiū p̄tra voluntatē patroni. i. veri collatoris. Quicā ē q̄ alias cōmitteret rapinā. qd̄ sic p̄z. q̄ ipe inuito d̄no tractat rē alienam. et idō talis grauit̄ ē puniendus.

¶ Secdo notādū. q̄ qui dat aliqd̄ mun; aliquib; sup̄iorib; vt ip̄i recipiat eum in confr̄mē sibi assignat certā p̄bendā talis ē symoniac;. et si p̄bēda sibi ē assignata d̄z eā resignare de p̄ceptis satisf̄. alias et̄nā dam̄ natōem incurret.

¶ Tercio notādū. ex quo hic d̄z de patrono. Patron; sic diffinit;. ē pt̄as p̄ntandi clericum ad aliqd̄ bñficiū. q̄ d̄t regula iuris patroni interest p̄sentare. epi. at̄ recipere.

¶ Quarto notādū. q̄ ex trib; aliq̄s p̄t fieri patron;. Primo q̄ p̄t p̄ferre certū bñficiū. Secdo q̄ fundauit ecc̄. iam. Tercio q̄ ipe p̄misit cōferre ecc̄. iam. Pro quo nota q̄ ad patronū duo requirunt;. sc̄z aliqd̄ honoris et aliqd̄ oneris. Primo requirit aliqd̄ honoris. q̄ sibi debet vtilitas. nam si fuerit depaupatus tūc iste bñficiat; ab eo tenet eū recipere sibi p̄uidere d̄ necessarijs. Secdo debet sibi aliqd̄ oneris. q̄ talis patron; d̄z p̄esse ip̄i bñficior; istō defendere ab inimicis.

¶ Quinto notādū p̄ modum dubij. v̄truz ius patronat; possit alienari. R̄ndet q̄ ius patronatus alienat; plurib; modis. Primo p̄ hereditariāz successiōē. vt si p̄r̄ moriat; et habuit aliqd̄ ius patronat; istō p̄ hereditariāz successiōē trāfer̄ ad filiū. Secdo alienat; p̄ venditiōem tali mō. q̄ si tota ciuitas vel villa vendit; tunc ius patronat; trāfertur cum ciuitate vel villa v̄dita. q̄ specialiter et p̄ se v̄di non debet. eo q̄ ē annexū sp̄iali.

Summula Raymundi

Tercio mō trāssert p cōmutatōem. qz aliq̄s p̄t hoc ius patronat⁹ dare p̄ alio. et hoc licētia sui ep̄i seu supioris. Quarto trāssert ex datōe. vt si laicus laico daret ius patronat⁹: sed sec⁹ eēt si daret religioso.

Sexto notādū: dubitat aliq̄s vtz p̄t possit p̄ntare filiu ad aliq̄d bñficiū. Rñdetur q̄ sic. qz non inuenit contrariū in iure canonico. Dicūt tū quidā doctores iuris q̄ rutiuse cauti⁹ est dimittere. nā p̄ hec bñficia p̄nt puari iurib⁹ hereditarijs.

Septimo notādū. vtz aliq̄s possit seipm p̄ntare ad aliq̄d bñficiū. Rñs datur q̄ non. qz dicunt cōiter oēs iuriste q̄ p̄ntansz p̄ntatus dñt eē p̄sonē diuersē: sed hic non s̄t p̄sone diuersē. §. 2°.

Octauo notādū. L̄ra d̄t null⁹ sine volūtate patroni dz accipe bñficiū. Cōtra hoc arguit q̄ sic. impetrātes p̄travolūtate patronoz accipiūt bñficia. §. viderē q̄ lrā sit falsa. Rñdet q̄ h̄ opat̄ autoutas supioris. nā p̄ntē autoutate maioris cessat autoutas minoris. et qz dñs papa d̄ suo iure oia bñficia p̄ferre h̄z tā laicoz q̄ clericoz. §. 2°. Sed dicerēs cū dñs papa h̄z beat̄ autoutate p̄ferēdi bñficia q̄re non tūc p̄fert officia laicoz. vt reguz p̄ncipū. 2°. Rñdet q̄ dñs ap̄lic⁹ nō non vult p̄ferre bñficia laicoz vt ipi laici sint m̄z attēti ad defendendū eccliam. i. ad ampliādas res ecclie q̄dyt sic magis faciūt q̄ si ius patronat⁹ nō haberent.

Ultimo notādū. Ponat q̄ duo sint collatores vn⁹ ecclie. et q̄libet illoz p̄ntaret vnū tūc dubiū ē q̄s illoz dz recipi. Rñdet s̄b distinctōe. vel ipi p̄sentātes s̄t clerici vel laici. si sint laici tūc ep̄s dz respicere merita p̄sonaz et que illaz h̄z maius ius et mel⁹ meritū illā dz recipere p̄ntatā. Si aut̄ p̄sone rep̄ntate sunt equalis meriti tunc ep̄s p̄t recipere nam que sibi placet. Si aut̄ patroni sunt clerici tunc ille qui pus erat p̄ntatus crit recipēd⁹.

Unde sciendū q̄n laicus habet bñficia p̄ferre tunc ille h̄z eligere vnā p̄sonā infra q̄tuor menses eā p̄ntare ep̄o: et si talis reijceret tunc statim patronus dz alium p̄ntare quod usqz inueniat vnū valentē. qz null⁹ dz p̄sentari ad aliquod beneficium nisi sit idoneus et p̄cipue hoc canendum ē in bñficijs pastoratus.

.i. bñficiū

.i. bñficio taje p̄ctū

Debendam si das pro p̄benda. symoniā
facis

.i. p̄sul

Comittris causam nisi mutet ep̄s illā

.i. tēplū

.i. ep̄s .i. puā pecuniā

Dum sacrat eccliam p̄sul sum mā moderatā

o^o sum mā

.i. dare .i. p̄tradico

Si petit hanc licite poteris conferre nec obsto

.i. sumptib⁹

.i. fatigatōi

Exp̄sis quia sic respondes atqz labori

o^o ab aliq̄ aduersario

.i. bñficio o^o eccliam pecuniis

Si male vexaris sup ecclia redimas hanc

.i. tuas vexatōes

No redimenda tua peccata potes dare quid vis

s^o secularis. i. claustrales .i. religiosus
 Clericus aut fratres laicus monachus moniales

.i. absqz redēptōe

Dānatur sine spe si sponsa pecunia claustro

.i. collata debet introitū. s^o nec papa nec eps

Nel data cōcessit ingressum. nullus in istis

s^o talis sic recept^o

Dispensare potest claustro maneat q^o in isto

Hic autor ponit aliū casum de symonia dices: Si q^o dat vnā p^o bēndā p^o alia symonia cōmittit. Causa hui^o est ista. q^o hoc solū spectat ad ep^o m. scz trāspōnere clericū de vno loco ad aliū. Subdit si aliq^o eps p^o secret ali quā eccliam z petit moderatā summā pecunie istā licite cōferre p^o q^o ista pecunia nō dat p^o secretōe ecclie. sz p^o labore z expēsis. Itē q^o libz p^o rebime re suū ius si aliq^o in eō velit eū impedire. Et s^o dicit clericū vel frēs laicū vel moniales q^o p^o pecunia aliquē vel aliquā in claustrū recipiūt nō p^ont istō receptū retinere p^ollā dispensatōem. q^o symonia est.

Primo notādū. d^oz in l^oā q^o moniales sine monachi non d^ont aliq^o recipe a fratrib^o suscipiēdis. dubitat q^o si aliq^o pecunia dat religioni sine pactōe v^o licite sine symonia p^ont recipe: R^ondet q^o si nulla pactio intuen^o rit tūc licite p^ont recipe pecuniā si eis aliqua p^obetur. Vnd^o consuetudo est in aliquibus claustris q^o aliquis intrās religionē facit vnā g^onalē p^opnatōe nōe fratrib^o p^ontib^o. z hoc est laudabiliter sine symonia. si aut^o pactio aliq^o in teruenerit symonia cōmittitur. Sed dices si aliq^o d^o claustrū eēt ita z e^o sectuosum q^o vix valeat satisfacere fratrib^o p^ontibus. nunq^o tales licite p^ont aliq^o exigere ab aliquo intrare volente. R^ondetur q^o n^o cūq^o aliquod claustrū oppressū est penuria q^o vix valet fratrib^o p^ontibus satisfacere tūc dicunt quidā q^o isti p^ont dicere nos recipimus te in frēm si possim^o habere n^o c^oaria. z ergo tūc isti licite p^ont recipe z repetere patrimoniū illi^o sine symonia. Sed tūc contra hoc est opinio alior^o doctoz qui dicunt q^o paup^o ptas in hoc non p^ont eos excusare. q^o paup^otas ē annexa regule p^otra quam d^ons ap^olicus dispensare non p^ont.

Secundo notādū q^o hic dubitat. v^oz possibile est aliquē hōiem dispensare cum symoniaco. R^ondetur q^o aliquem hōiem dispensare de symonia vel de alio peccato intelligit dupl^o. vel in p^opartute. vel in virtute christi in p^opa virtute nullus homo dispensare potest sed bene in v^otute christi. quia dixit dominus petroz successoribus. quodcuq^o ligaueris in terra ligatū erit in celis. zc.

Tercio notādū. q^o si eps petit in moderatā summā pecunie. talis p^ont ei denegari. q^o talis pecuniaria p^ont eē s^om loci possibilitatē. Et eps nō d^oz exigere aliquā pecuniā q^o celebrat ordines. nec e^oz in p^ofirmatōe. q^o si facerz cōmitteret symoniā. z postea teneret restituere. Sz dices tūc p^o sacra eius charistia dat pecunia. sz multo magis in celebratōe ordinū. z in p^offessione. H^oz p^oz ex cōi ritu ecclie. q^o infirmātes q^o p^ocurāt cōmunionē cōpis ch^ostia ponūt nūmū supra mēsam quē capit sacerdos. R^ondet q^o p^o sacra eucharistia non ponit nūmus sed solū p^o satisfactōe laboris.

Summula Raymundi

Quarto notāduz lrā dēt qd aliq̄s non p̄t manere in clauſtro q̄ intrauit p̄ donatōem pecuniā. Et rōē. qz om̄e illd̄ qd aliq̄s acq̄rit ſymoniace h̄ tenet reſtituere. ex q̄ ille recept⁹ ſymoniace nō p̄t manere in clauſtro.

Quinto notāduz. qd aliq̄s p̄t intrare religionē dupl̄r. ſc̄z ex pacto r̄ ſine pacto. ſi ex pacto itrauerit ſc̄z dare aliquā pecuniā. p̄mittit ſymoniā. ſi āē in rauerit ſine pacto tūc n̄ erit ſymonia. dato et⁹ qd darz bonā ſummā.

Sexto notāduz. qd ſymonia cōmittit dupl̄r. P̄uo ex p̄te recipient⁹ ſi aliq̄s n̄ uult recipe. aliq̄ē ab religionē niſi p̄mittit ſibi pecuniā. Sc̄do cōmittit ex p̄te recepti. vt ſi qd̄ audeat. p̄mittere pecuniā vt recipiat i p̄f̄ez. Et cōmittit. k̄ ex p̄retriuſqz. ſc̄z qn̄ faciūt pactū ex vtraqz p̄te. r̄.

Ecclēſiam paſtor tibi ſi locat vt minuat res

pcernētes s̄c̄ altas s̄c̄ ecclēſiam

Te contingentes. quia non daret hanc tibi ſi non

h̄ turpe pctm̄ i. ex illo

Conditio turpis hic intercederet vnde

i. collatore tal̄ pctōz

Cum paſtore tuo ſymoniacus eſſe probaris

s̄c̄ tp̄alē s̄c̄ et̄ne tā cleric⁹ q̄ collator

Poſt mortem mortis in ſede ſedebitis ambo

s̄c̄ ille i. crimie

Qui tibi ſuccedit in tali labe ſcienter

i. et̄ne dānatōis s̄c̄ hō

In regno ſathane totum regnabit et iſte

i. b̄ficiū i. iuſte reſignare

Non poteſt eccleſiam tali dimittere forma

i. p̄ferē

Qui mihi detur ea faceret ita condicione

s̄c̄ cleric⁹ exponit

Nullus inutiliter reſpendat crucifixi

s̄c̄ reb⁹. i. male fruā s̄c̄ reb⁹ ch̄ri

Diſ nec aburatur ſed cum ratione fruatur

i. egenis s̄c̄ illas reſ

Et det paup̄ibus et ſanctos vertat in vſus

s̄c̄ turpis s̄c̄ cleric⁹

Diſtrio vel meretrix vel turpis nil ferat a te

amittis. s̄c̄ p̄ſonis ſuſpectis

Perdis eis quod das. ch̄riſtum faciens inimicum

s̄c̄ de tuis donis s̄c̄ p̄ſonis ſuſpectis

Danem ne pereant das et nihil amplius addas

s̄c̄ tuis i. n̄c̄le h̄z

Cognatis miſeris natura qd̄ indiget hoc da

Hec vltima pars istius capituli. in qua mgr ponit aliud documētum de symonia dicens. si aliquis plebanus vel collator cōmitteret vni ecclesiaz vel bñficiū vt minueret res illius ecclesie. vel hoc fieret cū cā inuide vel cā alterius tunc pastor cū bñficiato eēt symoniac⁹. z etnā mortē p̄ illo incidet. Subdit aliud documētum dicens. q̄ null⁹ p̄t alteri resignare bñficiū. vt ipse sibi leuat z usurpat fruct⁹ illius beneficii resignati. Rō est. qz incurreret symonia. Subdit aliud documētum dicens. qz quilibet bñficiat⁹ cū bona rōne dz p̄sumere fruct⁹ illius p̄bende: z non dz abuti. sed si quicqz supfluitat⁹ habuerit hoc dz quertere ad vsū pietatis dādo paupib⁹ z miseris plonis. vt supra patuit de veritate honestate clericorū. Subdit aliud documētum dicens. qz ipi bñficiati non dnt dare patrimoniu chri hystriōib⁹ seu sp̄etis mulierib⁹ vel inhonestis hoibus. Rō est. qz omnia illa p̄bunt. ex eo qz tales nō sūt heredes chri. id patrimoniu chri non dnt s̄bleuare. Deinde mgr s̄bdit vnam cautelam h̄uandam. quia aliquis ex p̄cedentib⁹ dabitur. vtz nihil esset eis dandum. Vbi r̄idet mgr qz quando talis cognoscit illos infirmantes tunc deberet eis exhibere. p̄pter necessitatem corporis panez ne fame moriant. z non ampl⁹ eis dare dz ne ad lasciuia corporis iterū p̄uocarent. sed pot⁹ dz suis miseris cognat⁹ exhibere pietatē q̄ hystriōibus vel scurionib⁹ aut meretricibus.

Primo notādū. Irā d̄r si aliquis patron⁹ p̄ferret alicui clerico ecclesiam s̄b tali p̄ditōe vt posset res ecclesie minuire isti ambo eēt symoniaci. Rō est ista. qz iste cleric⁹ emit istā ecclesiam p̄t diminutōem redditū: q̄s redit⁹ patron⁹ aufert. z omnis talis emptio ē symonia. Et iō si collator alicuius ecclesie velit sibi vlturpare aliq̄s res ecclesie cleric⁹ non dz ei consentire. qz de iure tenetur cleric⁹ ecclesiaz res ecclesiarum p̄tegere z defendere vsqz ad mortē. Vnde iura dicunt. qz quicumqz transfert aliquas res ecclesie in manus alterius. talis de facto est ex cōmunicatus.

Secundo est notādū. null⁹ patron⁹ dz conferre ecclesiam p̄ditionalitē sic dicendo. illā ecclesiaz dabo tibi si velis mihi dimittere decimas ecclesie: qz si cleric⁹ s̄b tali conditōe recipet ecclesiam tunc ambo incurrerent symoniam z exponerent se eterni dānationi. Itē symonia non solū cōmittit̄ circa collatōes ecclesiaz. sed et cōmittit̄ circa sacros ordines. Verbi gr̄a. si aliq̄s voluerit p̄cedere ad sacros ordines. z non habet bñficiū. sed petit ab aliq̄ dño. p̄uisionem sup quo possit p̄cedere. p̄mittere dño qz post susceptio nē sacrorū ordinū vellet illi illā hereditare. tunc sic p̄cedēs reddit̄ symoniacus. z si talis est eps super cui⁹ p̄uisione hic p̄cedit̄ ordinat eū. tūc ordinans z ordinat⁹ reddunt̄ symoniaci. z tunc eps dz suspendi ab officio per tps aliqd. Sed ordinat⁹ dz sū. p̄di ab officio donec cū illo fuerit dispensatū p̄ dñm aplicum. qz solū dñs aplic⁹ h̄z cum eo dispensare.

Tercio notādū. quicumqz resignat aliquod bñficiū ea rōne vt de suo consanguineo vel amico: talis est symoniacus. Rō est ista: qz talis hereditat ecclesiam siue bona christi. quod non deberet fieri in sp̄ualib⁹. quia beneficia debent libere resignari. z debēt vacare post mortem. ergo talis faciens est symoniacus.

Quarto est notādū. qz symonia est graue peccatū: z ē maximū in omnia peccatā. qz tā in peteri q̄ in nouo testamēto inuenit qz multe plage sunt

Summula Raymundi

istis elate q̄ comiserūt symoniā. Sed dubitat̄. q̄s habeat disp̄sare cū sy-
moniacis. Ad hoc r̄ndet p̄ distinctōem. qz aliq̄s vel scienter intrat symo-
niā vel ignorāter. si ignorāter tunc eps̄ p̄ eo disp̄sare si statim resigna-
uerit b̄ficiū. Si at̄ scienter tunc p̄pter enormitatē pecc̄i null' h̄z cū eo dis-
sp̄sare nisi dñs aplicus.

¶ Quinto notādū. null' cleric' debet dare meretricib' v' histrionib' vel
alijs p̄sonis suspectis de bonis christi. Quā hui' est. qz cleric' possidet p̄ri-
monii christi. ideo q̄cqd̄ vltra n̄citatē obtinet hoc non ē ei' p̄p̄riū sed
p̄p̄riū est paupm qui s̄p̄m christi. Si h̄ cleric' daret hoc p̄rimonii christi p̄-
sonis suspectis tunc puaret paupes talib' bonis. sed tū hoc nō d̄z fieri. s̄z
si videret eos velle p̄ire. p̄pter famā tunc p̄t eis dare panē. vt eos consuāt
in vita. qz tpe n̄citat̄ elemosyna nulli est denegāda. Un̄ circa elemosy-
nā tria s̄z considerāda. Primum est qz elemosyna d̄z dari de p̄p̄rijs nō
de alienis. qz ille qui dat elemosynā de alienis nō de p̄p̄rijs suis assimis-
lat illi qui si iūvnicū in p̄ntia p̄ris mactat. Sicut em̄ iste non p̄stet s̄tuz
s̄uitium p̄ri. sic iste q̄ non dat elemosynā de suis p̄p̄rijs non p̄stet s̄tuz-
ium acceptabile dō. Secūdo d̄z consideraret det recto ordine. vñd̄ rect' or-
dō est incipe a seip̄o a suis p̄ sanguineis. deinde alijs paupib'. Tercio d̄z
h̄re bonā intentōem. nā ille qui vult dare elemosynā debet eā dare bona
intentōe. s̄z pure. p̄pter deum n̄ non. p̄pter vñā laudē. ideo ad p̄posituz de
histrionibus dōm est. qm̄ clericus dat eis aliquid hoc non dat eis p̄p̄t de
um. s̄z p̄p̄t laudē vane gl̄icv̄t laudēt eū hoies corā p̄plo. id ē t̄ctus Aug'.
histrionib' dare est demonib' immolari.

¶ Ultimo notādū. quicūqz vult petere p̄bēdā suo p̄ sanguineo v' sibi n̄
d̄z p̄mittere patrono aliq̄d neqz s̄uitiū neqz dona. qz alias cōmitteret sy-
monia: eo qz p̄mitteret seculare. p̄ sp̄iali. sed simplr̄ petat. p̄p̄t deū.
i. multe impones sp̄ez

Sure species varie sunt nomina quarum
s̄ doctoz h̄z intuemur sp̄ez

Nullus amat. facies tamen inspiciamus earum
i. denarios p̄rio p̄cedis s̄ nūmis

Si nūmos fratri prestas pro pluribus. aut si

Res promptas vendis signando tempora longa
vēditori i. tribuet i. es

Ut tibi plus detur tūc vsurarius extas
s̄ denarioz s̄ certū i. p̄cedis

Pro septē marcis ad tēpus equū mihi si das
s̄ equ' marcas illa vēditio

Qui vix quinqz valet hoc vsure species est
ille res locate i. pignozii posite

Ager sine domus tibi si sint innuadiate
aliq̄d accept' i. ager vel dom'

Pro marcis istis p̄ceptis pignora dicta